

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2017 DALARNAS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2017-2018

Det går bra för Sverige och Dalarna

Sveriges ekonomi hör till de starkaste i Europa. Samtidigt växer konjunkturen i omvärlden fortfarande. Exporten, både av varor och tjänster, har ökat och det gynnar både riket som helhet och Dalarnas län som har en betydande del av industriproduktionen med inriktning mot export, antingen direkt eller som underleverantörer till exportföretag. Även om vi passerat maximum i konjunkturen för denna gång hjälper en starkare global ekonomi till att förlänga det positiva läget. Förväntningsläget bland dalaföretagen är därför fortfarande på en mycket hög nivå, även om kurvan svänger nedåt våren 2017 och ligger nu på samma nivå som för ett år sedan.

Dalaföretagens rekryteringsplaner på näst högsta nivå sedan 2007

Som en följd av den gynnsamma konjunkturen ligger dalaföretagens rekryteringsplaner på den näst högsta nivån sedan 2007, endast marginellt lägre än i höstas. Dels är behovet av ersättningsrekryteringar till följd av pensionsavgångar mycket stort, dels är produktionstaket med nuvarande personalstyrka nått i många företag. För att över huvud taget kunna öka produktionen med fem procent krävs helt enkelt mer arbetskraft. Samtidigt uppger en rekordstor andel av företagen inom det privata näringslivet i Dalarnas län att de upplevt arbetskraftsbrist under de senaste sex månaderna. Inom offentlig sektor är situationen ännu mer problematisk och närmare sju av tio arbetsplatser säger att det varit svårt att rekrytera.

Bristen på lämplig arbetskraft slår hårt mot Dalarnas näringsliv. Ekonomiska konsekvenser i form av mer övertid och att man varit tvungen att tacka nej till order hämmar produktionen och ställer stora hinder för en i övrigt möjlig expansion. Inom offentlig sektor blir servicen till allmänheten sämre. Rekryteringstiderna är i vår de längsta som uppmätts under många år.

Både sysselsättningen och arbetslösheten ökar

Trots svårigheterna att hitta arbetskraft bedöms ändå sysselsättningen öka med en procent 2017 och 0,5 procent 2018. Ökningen blir mindre än vad som annars vore möjligt med bättre tillgång till de kompetenser som arbetsmarknaden i länet är i behov av.

Arbetslösheten bedöms öka till 7,4 procent av registerbaserad arbetskraft i slutet av 2017 och 7,7 procent 2018. Antalet utrikes födda arbetslösa beräknas öka, beroende på hur snabbt Migrationsverket beviljar nya uppehållstillstånd och nyanlända slussas in i etableringsuppdraget vid Arbetsförmedlingen.

Arbetslösheten bland inrikes födda är nämligen så låg att den tillgängliga reserven av arbetskraft huvudsakligen finns bland utrikes födda. I april 2017 varierade arbetslöshetsnivån bland inrikes födda i Dalarnas kommuner från 2,3 procent till 4,8 procent av inrikes född registerbaserad arbetskraft. I flera dalakommuner kan man säga att det råder full sysselsättning och det är svårt att hitta arbetslösa med en specifik kompetens som en arbetsgivare önskar.

Trots att arbetslösheten beräknas stanna på samma nivå under en tid, pågår det en stor omsättning till arbete i gruppen. Nya arbetssökande anmäler sig vid Arbetsförmedlingen och andra lämnar arbetslösheten för jobb eller studier.

Drygt tre fjärdedelar av alla inskrivna arbetslösa hörde i april 2017 till någon av de grupper som bedöms ha en utsatt ställning på arbetsmarknaden, utomeuropeiskt födda, äldre arbetssökande (55–64 år), personer med högst förgymnasial utbildning eller personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Snabb omsättning till arbete eller studier för hälften av de arbetslösa

43 procent av de inskrivna arbetslösa hade i april 2017 arbetslöshetstider som är högst 6 månader. Omsättningen till arbete eller studier är alltså relativt snabb för nästan hälften av alla arbetslösa. 18 procent har tider utan arbete som överstiger 24 månader. I den gruppen ligger av naturliga skäl många personer som kommit som invandrare till Sverige. Det tar längre tid för utrikes födda, som behöver lära sig ett nytt språk och få sin utbildning och arbetslivserfarenhet bedömd, än för inrikes födda som gått igenom ett utbildningssystem som arbetsgivare känner till. Det handlar om en form av trafikstockning när alla nyanlända ska valideras på svensk arbetsmarknad.

Detta är samtidigt lösningen på arbetskraftsbristen i Dalarna. Inrikes född befolkning i arbetsför ålder kommer att fortsätta minska i länet med omkring 1 000 personer per år, åtminstone fram till år 2030. Under samma tid ökar antalet äldre vårdbehövande i befolkningen med närmare 10 000 personer. För att kunna säkra vår framtida välfärd, garantera en värdig äldreomsorg och förse Dalarnas arbetsgivare med arbetskraft i framtiden är vi beroende av att människor i arbetsför ålder flyttar in till länet. Eftersom de flesta län i Sverige befinner sig i samma brydsamma demografiska situation är det inte troligt att Dalarna får en inflyttning av inrikes födda. Tillskottet kommer från personer födda utomlands och dessa måste erbjudas en effektiv integration och etablering på arbetsmarknaden.

Dalarnas stora utmaning består i att effektivisera och snabba på en validering av utländsk utbildning och arbetslivserfarenhet. Efter många år av diskussioner har samtliga länets kommuner valt att samarbeta kring Dala Valideringscentrum som ska skapa former och arbetsmetoder för en effektivisering av valideringen. I några kommuner har verksamheten redan kommit igång i mindre skala, men måste snabbt byggas ut. En arbetsgivare ska kunna lita på att en för denne obekant utländsk utbildning medför en förmåga att utföra de arbetsuppgifter som förväntas. När en person i någon form testats av branschen eller av en annan arbetsgivare och kan visa på en bedömning av uppgivna kompetenser, kan denne snabbare integreras på arbetsmarknaden.

I slutändan krävs också arbetsgivarnas insikt i och förståelse för hur den demografiska situationen ser ut och en acceptans för att ta tillvara utrikes födda arbetssökandes kompetenser.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser